

HYVINVOINTIOHJELMA 2025

PORIN KAUPUNKI

PORI

1. MITÄ TARKOITTA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN?

Kuntalain mukaisesti kunnan perustehtävät ovat asukkaiden hyvinvoinnin sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman edistäminen. Kunnat on täten velvoitettu mahdollistamaan asukkaidensa hyvinvointi. Kuntalaisella on entistä suurempi vastuu hyvinvoinnistaan vaikka kunnalla on edelleen laajat palvelutehtävät.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen tarvitaan poliittista tahtoa päätöksenteossa, kaikkien toimialojen osaamista, laaja-alaista eri toimijoiden yhteistyötä sekä kuntalaisten omaa aktiivisuutta. Hyvinvoinnin edistäminen on suunnitelmallista vaikuttamista hyvinvoinnin ja terveyden taustoihin, kuten elintapoihin, elinoloihin, ympäristöön, asukkaiden osallisuuteen sekä palveluiden saatavuuteen ja toimivuuteen. Erityinen painoarvo palveluissa on monialaisessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Hyvinvoinnin määritelmä

Hyvinvointia voidaan määritellä kolmesta eri ulottuvuudesta: terveys, materiaallinen hyvinvointi sekä koettu hyvinvointi tai elämänlaatu. Hyvinvointi on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä. Yksilöllisen hyvinvoinnin osatekijöitä ovat perhe, ystävät, yhteisöt ja muut sosiaaliset suhteet, elämänhallinta, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisötason hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat elinolot, asuminen, terveys, koulutus, työtilanne, työolot ja toimeentulo.

(Mukaillen Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL)

Hyvinvoinnin edistäminen on tietoon perustuvaa strategista toiminnan ja palvelujen suunnittelua. Samanaikaisesti se on konkreettista työtä, jolla mahdollistetaan asukkaiden toimiva asuin- ja elinympäristö sekä mielekäs elämä. Hyvinvointityön tueksi tarvitsemme tietoa porilaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja niiden muutoksista, väestöryhmittäisistä eroista sekä kaupungin palvelujärjestelmän kyvystä vastata porilaisten hyvinvoinnin tarpeisiin. Hyvinvointityön tarkoituksena on saada asukkaat osallistumaan ja vaikuttamaan aktiivisesti oman ja yhteisönsä hyvinvoinnin mahdollistamiseen. Keskeinen voimavara hyvinvointityössä on asukas itse.

2. HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN TAVOITTEET

Porilaisten hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiksi on asetettu kolme painopistettä, joilla on tarkennetut tavoitteet. Näille tavoitteille on erikseen nimetty toimenpiteet ja kaupungin toimialojen käytössä olevat mittarit. Painopisteet ja tavoitteet ovat seuraavat:

VIIHTYISÄ JA TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

- **Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen kaupunkilaisten aktivoimiseen**
- **Rakennetun ympäristön toimivuus**

OSALLISTUVA JA AKTIIVINEN PORILAINEN

- **Osallisuuden vahvistaminen**
- **Kannustava työllisyyden edistäminen**
- **Kaupunkilaisten vastuun ottaminen omasta ja muiden hyvinvoinnista**

- **Yksinäisyyden vähentäminen**

TERVEELLISET ELINTAVAT

- **Savuttomuuteen kannustaminen**
- **Alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentäminen**
- **Painonhallinta**
- **Liikunnan lisääminen**
- **Terveelliseen ravitsemukseen kannustaminen**

3. TOIMENPITEET JA MITTARIT TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Porin kaupungin hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit nousevat keskeisistä valtakunnallisista hyvinvoinnin edistämisen ohjelmista sekä Porin kaupungin toimialoilta.

VIIHTYISÄ JA TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

	TOIMENPIDE	MITTARIT
Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen kaupunkilaisten aktivoimiseen	Lähiluontoa ja kulttuuriympäristöä hyödynnetään varhaiskasvatuksessa ja koulujen opetuksessa.	Toimialojen kanssa on tehty yhteistyössä varhaiskasvatusta ja opetusta tukevia kokonaisuuksia. Kulttuuripolku - yhteistyösuunnitelman käyttö. Intopolku -sivuston käyttömäärä.
	Osallistaminen viheraluesuunnitteluun ja tapahtumat yhteistyössä Satakunnan vihertietokeskuksen ja kansallisen kaupunkipuiston kanssa.	Kävijämäärä ja palaute osallistamisesta, somen käyttö. Mediajulkisuus.
	Luonto- ja ympäristöretkien sekä puisto-opastuksien järjestäminen kuntalaisille yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Toteutuneiden retkien ja opastuksien/osallistujien määrä.
Rakennetun ympäristön toimivuus	Viherpalveluohjelman laatiminen.	Ohjelma laadittu ja seurannassa. Viheralueen neliömäärä/asemakaava.
	Turvataan hyvä sisäilma kaupungin käytössä olevissa rakennuksissa.	Käyttäjien kokemukset sisäilmasta eri vuodenaikoina. Haittailmoitusten määrä.
	Lisätään porilaisten turvallisuuden tunnetta.	Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%). Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus 65-vuotta täyttäneistä (%).
	Kaupungin käytössä olevien tilojen muunneltavuus. Kouluista ja päiväkodeista muodostetaan alueiden hyvinvointikeskuksia.	Monitoimikäytössä olevat tilat lukumäärä/toimiala. Uudisrakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä kouluihin ja päiväkoteihin sijoitetaan muuta toimintaa.

OSALLISTUVA JA AKTIIVINEN PORILAINEN

	TOIMENPIDE	MITTARI
Osallisuuden vahvistaminen	Osallisuusagenttien asiantuntemuksen hyödyntäminen. Osallistavien, luovien ja dialogisten työkalujen ja tilojen toteuttaminen.	Osallisuuskoulutusten määrä/osallistujamäärä. Liikuteltava dialoginen konsepti luotu. Nuorten talo on toiminnassa. Lastenkulttuurikeskuksen käyttö.
	Panostetaan erilaisten tapahtumien mahdollistamiseen.	Vuokrattavien alueiden käyttö. Tapahtumakalenterin uudistus ja käyttö. Yleisötapahtumien lukumäärä (enintään 3krt/v ja yli 500 hlöä).
	Konkreettiset osallisuutta lisäävät tapahtumat ja kaupunkilaisten kuuleminen.	Kaupunginosatapahtumien lukumäärä. Asiakasraadit, neuvostot ja neuvottelukunnat käyttö ja määrä. Osallisuuskyselyjen toteuttaminen ja hyödyntäminen.
	Osallistava budjetointi.	Toimintaa enemmän kuin edellisenä vuonna.
	Autetaan kaupunkilaisia digitaalisten palveluiden käyttäjiksi.	Digitukiopastuksiin osallistuvien määrä (kirjasto). Kansalaisopiston tieto- ja viestintätekniikka TVT-kurssien senioriosallistujien määrä. Lv. 2019–2020 alkaen kaikilla 4–9 luokkalaisilla on käytössä henkilökohtainen tietokone.
Kannustava työllisyyden edistäminen	Toimivat tarpeenmukaiset yksilökohtaiset palveluohjaukset.	Työnhakijoiden etenemiset kuntouttavasta työtoiminnasta palkkatyöhön tai koulutukseen.
Kaupunkilaisten vastuun ottaminen omasta ja muiden hyvinvoinnista	Oman liikenneturvallisuuden lisääminen.	Pyöräilykypärän ja heijastimen käyttöaste. Autoilijoita koskeva turvavyön käyttö. Onnettomuuksien määrä.
	Lähiluonnon siivoustalkoot.	Mukaan lähteneiden tahojen (järjestöt, kaveriporukat, koulut, päiväkodit, naapurustot) määrä/osallistujien määrä.
	Nuorisopassien kehittäminen.	Nuorisopassien käyttöasteet.
Yksinäisyyden vähentäminen	Vähennetään koululaisten yksinäisyyttä.	Kummi- ja tukioppilastoiminnan sekä Koto-kummitoiminnan volyymit. Iltis, kerhot (koulupäivän jälkeen).
	Vähennetään työikäisten yksinäisyyttä.	Matalankynnyksen kohtaamispaikkojen kävijämäärät ja tapahtumat.
	Vähennetään ikäihmisten yksinäisyyttä.	Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus 65-vuotta täyttäneistä (%). Vapaaehtoisten soittorinki, uusien vapaaehtoisten kouluttaminen. 80-vuotiaiden hyvinvointia edistävät kotikäynnit/ryhmät. Vapaaehtoistoiminnan keskus Liisan aktivointitempaukset ikäihmisille.

TERVEELLISET ELINTAVAT

	TOIMENPIDE	MITTARI
Savuttomuuteen kannustaminen	Puheeksiotto.	Kouluterveyskyselyn mittarit.
Alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentäminen	Kaupunkilaisten päihdetilanne ja asennekysely.	Kyselyn toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen.
	Pakka-toimintamalli.	Toimintamallin toteuttaminen.
Painonhallinta	Painonhallintaryhmät.	Osallistujamäärät ja tulokset.
Liikunnan lisääminen	Liikuntaneuvontapisteet laaja-alaisesti koko Porin alueelle.	Neuvontapisteiden määrä ja osallistujien määrä silloin, kun neuvoja paikalla.
	Koulupäivän liikunnallistaminen.	Liikuntakerhojen määrä. Välkkäritoimintaa tms. toteuttavat koulut. Pitkät välitunnit. Liikuntapolun toteuttaminen.
	Varhaiskasvatuksen liikunnallistaminen.	Toiminnallisten vanhempainiltojen lukumäärä ja osallistujat. Joka alueella järjestetty varhaiskasvatusyksiköiden yhteinen liikuntatapahtuma.
	Liikuntapaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen saavutettavuus.	Käyttöaste. Määrä. Sijainti.
Terveelliseen ravitsemukseen kannustaminen	Liikuntaneuvontapisteiden ravitsemusneuvonta.	Kävijämäärä.

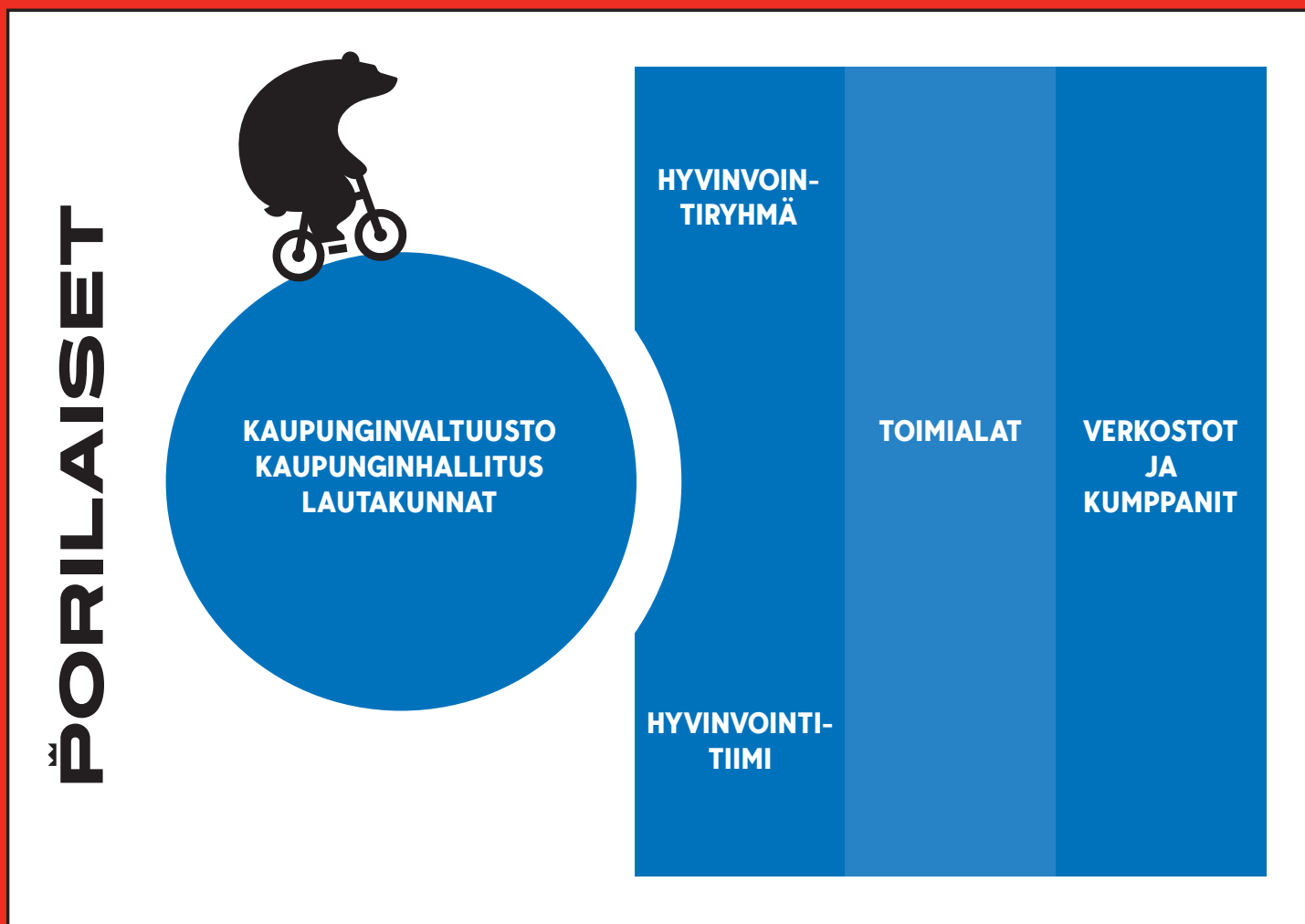
4. HYVINVOINTIOHJELMAN TOTEUTUS JA SEURANTA

Hyvinvointityö tehdään toimialoilla yhdessä kaupunkilaisten ja kumppaneiden kanssa. Tiivis yhteistyö kaikkien kaupungin toimialojen ja jatkossa erityisesti sosiaali- ja terveystoimialan kanssa on keskeistä hyvinvointityön onnistumisessa. Hyvinvointiohjelman toteutusta ohjaa ja sen päivittämisestä vastaa hyvinvointiryhmä, jossa on edustettuna kaikki Porin kaupungin toimialat. Hyvinvointiryhmä tekee analyysit ja johtopäätökset asukkaiden hyvinvoinnin tilasta kerättävän tiedon perusteella. Tarkoituksena on nostaa näkyviin ja suunnitteluun hyvinvointikertomuksesta ja -raporteista nousseita erityisiä haasteita ja onnistumisia. Nämä esitellään osana raportointia päättäjille. Hyvinvointiryhmän tukena toimii hyvinvointitiimi, joka koostuu toimialojen asiantuntijoista.

Hyvinvointitiedolla tuetaan kaupungin päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua.

Osana hyvinvointityötä Porin kaupungin hyvinvointiryhmä laatii kuntalain edellyttämän hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa sekä hyvinvointiraportin kerran vuodessa. Hyvinvointikertomus kokoaa tietoa porilaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Se on keskeinen osa kaupungin strategiatyötä sekä toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta. Hyvinvointiraportti päivittää vuosittain hyvinvointikertomusta.

Hyvinvointiohjelmassa käytetyt seurantamittarit ovat paikallisia, toimialojen ja koko kaupunkiorganisaation omia mittareita. Niiden lisäksi hyvinvointikertomukseen ja -raporttiin valitaan valtakunnallisia mittareita, jotka mahdollistavat vertailun muihin kaupunkeihin. Seurantamittarit päivitetään kerran valtuustokaudessa ja aina kun se on tarpeellista.

Kuva 1. Päätöksentekoon, toteutukseen ja seurantaan osallistuvat tahot